

Miljardenfraude van Deutsche Bank is een walgelijk staaltje geschiedvervalsing

Ewald Engelen

Deutsche Bank blijkt tussen 2010 en 2013 miljarden euro's aan verliezen buiten de boeken te hebben gehouden. Een degoutant staaltje geschiedvervalsing, vindt Ewald Engelen, met zachtheid behandeld door de toezichthouder. Wordt het niet eens tijd voor harde acties?

Vorige week [pakte](#) *The Financial Times* uit met het verhaal dat een klokkenluider van Deutsche Bank een beloning van 8,25 miljoen dollar had geweigerd voor het aanklaarten van boekhoudfraude bij de Amerikaanse toezichthouder. In de VS worden sinds een paar jaar klokkenluiders beloond met een percentage van de toegekende boete. In dit geval 30 procent van 55 miljoen dollar, te verdelen onder drie klokkenluiders.

De klokkenluider weigerde de beloning, omdat hij vindt dat de boete niet ten laste moet komen van aandeelhouders, maar van bestuurders. Als *risk manager* ziet hij het principieel als zijn taak aandeelhouders te beschermen tegen overmoedige bankbestuurders. In dit specifieke geval worden aandeelhouders echter gestraft voor het frauduleuze handelen van bestuurders die zelf comfortabel buiten schot blijven. Vandaar zijn kattenbel in *The Financial Times*.

Draaideur

Waarom de bestuurders niet zijn aangepakt? De klokkenluider is stellig: vanwege de draaideuren tussen bank en toezichthouder. Ten minste drie juristen van het team dat de boekhoudfraude moest onderzoeken, hebben eerder voor Deutsche Bank gewerkt. En dan hebben we het niet over de jaren van voor de zondeval van 2008 — toen dat doodnormaal was — maar over de periode 2010-2013 toen burgers erop meenden te kunnen vertrouwen dat toezichthouders hun lesje hadden geleerd. Niet dus, zo blijkt uit dit zoveelste degoutante hoofdstuk uit de contemporaine bancaire geschiedenis.

Ten minste drie juristen van het fraudeteam hebben eerder voor Deutsche gewerkt

Het gaat hier namelijk niet om een klein dingetje. Zoals de altijd opmerkelijke website zerohedge.com memoreerde, betreft de boekhoudfraude waar Deutsche Bank voor is bestraft niets meer of minder dan de grootste geschiedvervalsing sinds de ontkenning van de holocaust. In 2008 was Deutsche met een balans van 2200 miljard euro niet alleen maar een pietsie kleiner dan de Duitse economie, de balans bevatte ook voor meer dan 100 miljard euro aan giftige hypotheekderivaten die na het bankroet van Lehman Brothers veel minder waard bleken dan de aankoopbon aangaf. En dus dreigde bankroet — en hier is een lesje kapitalistische faillissementswetgeving op z'n plaats.

Boterzacht

Als u en ik onze rekeningen niet meer kunnen betalen, worden we failliet verklaard. Dat geldt niet voor grote ondernemingen en al helemaal niet voor grootbanken. Markttucht is keihard voor de sukkels aan de onderkant van de piramide, maar boterzacht voor de patsers aan de bovenkant ervan. Tijdens de crisis konden grootbanken in grote lijnen hun eigen waarde bepalen door opportunistisch te kiezen uit verschillende waarderingsmethoden: marktwaarde, boekwaarde of modelwaarde. Als dat niet genoeg bleek, zogen ze een waardering uit hun duim. Geen (schoot)hond die het kon (of wilde) controleren.

"Markttucht is hard voor de sukkels, maar boterzacht voor de patsers"

Dat is wat ze in 2008 deden bij Deutsche Bank, dat toonbeeld van bancaire gewetenloosheid dat wereldwijd inmiddels voor meer dan 10 miljard dollar heeft moeten schikken om vervolging af te kopen. Door de derivaten illegaal op te waarderen heeft Deutsche Bank om en nabij de 12 miljard euro aan verliezen gecamoufleerd. Op een flinterdun eigen vermogen van 31 miljard euro zou dat onherroepelijk bankroet hebben betekend. En dus nationalisatie, opsplitsing, ontslag en al die andere bancaire narigheid die we van de herfst van 2008 kennen.

De mythe ontkracht

Het zou de loop van de geschiedenis radicaal hebben veranderd. Ga maar na: met een marktwaarde van pakweg 50 miljard euro zou de Duitse overheid gedwongen zijn geweest een extra 2,5 procent bbp aan belastinggeld in failliete banken te pompen. Het zou van Duitsland — met pakweg 4 procent aan directe bankensteun — een veel groter slachtoffer van bancaire incompetentie hebben gemaakt dan het dankzij de fraude van Deutsche in werkelijkheid werd.

Alsof Deutsche met zijn rammelende derivaten geen spoor van vernieling in Europa heeft getrokken

Dat zou een heel ander crisisnarratief hebben opgeleverd dan de zelfgenoegzame mythe die nu in de Europese hoofdsteden rondzingt, namelijk dat Europese banken de willoze slachtoffers van hun Amerikaanse collega's waren. En het zou de Europese politieke kaste hebben verhinderd om de causale relatie tussen bankencrisis en eurocrisis retorisch uit te vlakken en het Griekse drama als een *sui generis*-geval — en niet als symptoom van een op hol geslagen kredietmachine — neer te zetten. Alsof Deutsche Bank part noch deel had aan de overkreditering van mediterrane overheden en projectontwikkelaars. En alsof Deutsche met zijn rammelende derivaten — denk aan Vestia — geen spoor van vernieling in Europa heeft getrokken.

Zo is het niet gegaan. Het roept de prangende vraag op of het niet tijd wordt voor een boycot van deze gewetenloze bank.

Dit artikel krijg je cadeau van Follow the Money.

Diepgravende onderzoeksjournalistiek kost tijd en geld. Steun ons en

[word lid](#)

A registration form consisting of a large rectangular text input field at the top. Below the input field, there are five small, empty square checkboxes arranged horizontally.